

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/54/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124273159
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124273159.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej v spore žalobkyne zahraničnej právnickej osoby Nemzeti Ütdíjfizetési Szolgálató Zrt., Váci út 45/B, Budapešť, Maďarsko, iný identifikačný údaj: 01-10-043108, zastúpenej spoločnosťou PETKOV & Co s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 50 430 742, proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo „Pokrok“, ul. Osloboditeľov 13, Tekovské Lužany, IČO: 00 195 251, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Nyúl s.r.o., Ul. kpt. Jaroša 4, Levice, IČO: 53 875 303, o zaplatenie 165,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 56Cb/127/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Levice.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vedenom pod sp. zn. 35Up/800/2024 vydal dňa 16. mája 2024 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný včas odôvodnený odpor. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Okresnému súdu Nitra ako súdu príslušnému na jej prejednanie v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „Najvyšší súd SR“) uvádza, že z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (nachádzajúcej sa v súdnom spise na č. l. 46) nevyplýva dôvod, pre ktorý spor postúpil Okresnému súdu Nitra, a teda aké okolnosti existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúcimi pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), resp. aké procesné normy upravujúce príslušnosť súdu postupujúci súd použil.

3. Okresný súd Nitra s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil spor Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o príslušnosti, pričom mal za to, že sa nejedná o spor obchodnoprávnej, ale občianskoprávnej povahy. Uviedol, že žalobkyňa je obchodná spoločnosť zriadená a registrovaná podľa maďarských právnych predpisov v Maďarsku, ktorá je na základe maďarského zákona oprávnená uplatňovať si voči neoprávneným používateľom ciest pohľadávku vzniknutú z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej cesty vo forme tzv. sankčného poplatku, a predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobkyni z dôvodu, že motorové vozidlo, ktorého držiteľom je žalovaný, bolo prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku bez platného oprávnenia. Podľa predkladajúceho súdu žalobkyňa nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným. Žalobou uplatnený nárok je občianskoprávny, keďže nevznikol zo zmluvného záväzkového vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý by sa podľa § 261 alebo § 262, prípadne § 757 spravoval ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra je dôvodný.

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 2 ods. 12 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, sídlom Okresného súdu Levice je mesto Levice; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Levice.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa voči žalovanému domáha zaplatenia pohľadávky vzniknutej titulom neoprávneného prevádzkovania motorového vozidla v držbe žalovaného na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Podľa tvrdení žalobkyne je v zmysle maďarských právnych predpisov oprávnená a súčasne povinná vo vlastnom mene uplatňovať taký typ pohľadávok voči neoprávneným používateľom ciest. Z uvedeného vyplýva, že pohľadávka má podklad v maďarských právnych predpisoch. Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že pohľadávka vzniknutá titulom neoprávneného užívania spoplatnených úsekov cestných komunikácií na území Maďarska, a to akýmkoľvek užívateľom cestných komunikácií a bez ohľadu na to, za akým účelom došlo k neoprávnenému užívaniu ciest (napr. pri výkone podnikateľskej činnosti), je pohľadávkou majúcou verejnoprávny podklad.

10. Vzhľadom na charakter pohľadávky má najvyšší súd za to, že v prejednávanej veci nejde o spor patriaci do obchodnoprávnej agendy, v ktorej je daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra podľa § 22 písm. d) CSP pre obvod Krajského súdu v Nitre, ale o spor patriaci do občianskoprávnej agendy. Platí to bez ohľadu na to, či sú účastníkmi právneho vzťahu podnikatelia, pričom ani zmena osoby veriteľa nemá vplyv na povahu pohľadávky. Preto spor medzi žalobkyňou a žalovaným nie je sporom obchodnoprávnym, ale občianskoprávnym.

11. Najvyššiemu súdu nie sú zrejmé ani iné okolnosti, pre ktoré by bolo možné spor medzi stranami sporu posúdiť ako spor, ktorého povaha je rozhodujúca pre určenie kauzálne príslušného súdu podľa § 22 až 33 CSP, resp. podľa príslušných ustanovení osobitných predpisov.

12. Adresa sídla žalovaného patrí do územného obvodu okresu Levice, ktorý je zároveň územným obvodom na výkon súdnictva, výkon ktorého je v súkromnoprávných sporoch a iných

súkromnoprávných veciach v pôsobnosti Okresného súdu Levice, a to všade tam, kde zákon neustanovuje inak. Vyplyva to z § 7 ods. 1 zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších prepisov, čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, zo zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 ods. 12 zákona č. 371/2004 Z. z. a § 12 ods. 1 CSP. V tomto prípade sa neuplatnia iné ustanovenia zákona, pretože nevyšli najavo iné okolnosti určujúce príslušnosť súdu ako adresa sídla žalovaného v zmysle § 15 ods. 1 CSP.

13. Vzhľadom na adresu sídla žalovaného a povahu sporu, v ktorom nie je daná kauzálna príslušnosť súdu, je vecne a miestne príslušný súd na prejednanie veci Okresný súd Levice v zmysle § 12 ods. 1 CSP v spojení s § 13 CSP, § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 12 zákona č. 371/2004 Z. z.

14. Najvyšší súd len dopĺňa, že vec patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, a to v zmysle čl. 4 ods. 1 v spojení s čl. 63 ods. 1 písm. a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Vzhľadom na to, že ide o vec s medzinárodným prvkom, bude povinnosťou príslušného súdu vyhľadať príslušnú priamu normu, prípadne ak takej niet, tak kolíznú normu. Ak právna úprava neobsahuje priamu normu, ale kolíznú, zvolí sa podľa kritéria obsiahnutého v kolíznej norme právny poriadok toho štátu, podľa ktorého je treba vec posudzovať a v takto určenom právnom poriadku je treba vyhľadať príslušnú právnu normu vzťahujúcu sa na danú vec.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.